

HET JUBILEEREND „OUD-UTRECHT”

Vijf en twintig jaren beteekenen in de geschiedenis van een zo oude stad als Utrecht, die den duur van haar bestaan bij eeuwen, welhaast bij millennia telt, oogenschijnlijk slechts een bagatel. Toch is er alle reden om aan het zilveren jubileum der Vereeniging „Oud-Utrecht” eenige aandacht te besteden.

Want, hoe jong zij nog moge zijn, zij heeft reeds veel beleefd, een eerbiedwaardige reeks bijdragen (bijna alle opgenomen in de Jaarboekjes en het Maandblad) het licht doen zien en op allerlei andere wijzen — ik noem slechts tal van excursies in en om de stad, verscheidene tentoonstellingen en de propaganda voor de bescherming en verzorging van stadsschoon — de belangstelling weten te wekken.

De in 1923 tot stand gebrachte samenbundeling van krachten, die zich voor Utrecht's historie interesseeren, heeft van den aanvang af uitstekende resultaten opgeleverd: een zich allengs verwijdende kring van geestdriftige medewerkers werd gevormd, zooals te verwachten was bleek de stof onuitputtelijk en daarbij even boeiend als rijk, en, wat van niet minder gewicht is, de in allerlei kringen groeiende belangstelling heeft de gehechtheid van de burgerij aan haar stad, welke karakteristieke schoonheden haar steeds duidelijker voor oogen worden gesteld, doen toenemen, te zamen met het gevoel van verantwoordelijkheid voor wat haar aan kostelijke waarden uit het verleden is overgeleverd en als het ware aan haar hoede is toevertrouwd.

In zekeren zin doen degenen, die zich met Utrecht's historie bezig houden, denken aan gouddelvers: de mijn, die zij bewerken, bevat een profusie van voortreffelijk materiaal; steeds wachten hun nieuwe ontdekkingen, zelden boren zij zonder dat hun moeite beloond wordt. Dat niet alles wat men te voorschijn brengt van evenveel waarde is, spreekt van zelf. Maar dat behoeft ook niet. Waar het op aankomt is dat men allengs de historie der stad beter leert waardeeren, en daarbij voor het nageslacht allerlei vastlegt, dat anders vergeten dreigde te worden of verloren zou gaan; ook dit laatste is van niet geringe beteekenis.

„Oud-Utrecht” raakt niet slechts het Utrecht uit vroeger eeuwen, maar ook het Utrecht, dat de meeste onzer nog hebben gekend en dat voor een nieuw Utrecht moest plaats maken. In woord en beeld houdt het Jaarboekje de vrienden dezer stad op de hoogte van de onophoudelijke metamorfosen, die een levende gemeenschap nu eenmaal ondergaat; enkele karakteristieke foto's uit den bezettingstijd konden gelukkig gerangschikt worden onder de „verdwenen stadsbeelden”.

In een doode of dommelende stad raakt de historicus, die alleen op het verleden moet teren, op den duur uitgekeken. Hoe anders in een springlevende gemeenschap als de Utrechtsche, waar dage-

lijks historie wordt gemaakt. Onophoudelijk is het huidige geslacht bezig aan de vorming van wat straks tot de geschiedenis zal behooren. Hoe belangwekkender en vitaler een stad is, hoe meer zij zich ontplooit als een rijk geschakeerde gemeenschap en een centrum van cultuur, des te meer dankbare stof stapelt er zich op voor den toekomstigen historicus. Zoo werkt het huidige, zich sterk uitbreidende en steeds vernieuwende Utrecht gestadig ook voor „Oud-Utrecht”, welks bloeiend voortbestaan daardoor te beter verzekerd is.

Bilthoven; 14 Februari 1948.

FOCKEMA ANDREÆ.

EEN BLIJDE TERUGBLIK

Zoo iemand het recht heeft met kennis van zaken over de Vereeniging „Oud-Utrecht” en haar werkzaamheden te spreken, mag het zeker hij zijn, die gedurende de kwarteeuw van haar bestaan tot haar leden en tot haar Bestuur heeft behoord en zelfs in drie perioden over een tijdvak van nagenoeg twaalf jaren de eer had haar fungeerend en waarnemend voorzitter te zijn.

Welnu, het moge ten rechte gezegd worden, dat het initiatief, in Februari 1923 door den toenmaligen burgemeester van Utrecht, Dr J. P. Fockema Andreae, nog steeds den Eerevoorzitter onzer Vereeniging, genomen, een gelukkig initiatief is geweest en dat toen de tijden rijp waren voor het welslagen van de stichting eener organisatie als zoovele groote steden van ons vaderland reeds bezaten.

Een dergelijke vaststelling mocht eigenlijk niet gedaan worden door iemand, die aan dat initiatief in bescheiden mate deel heeft gehad, ware het niet, dat het welslagen daarvan in hoofdzaak het gevolg is geweest van de door de bewoners van onze stad en door hen, die buiten haar grenspalen in haar geschiedenis belangstelden, betoonde actieve medewerking. Telde de eerstgepubliceerde ledenlijst reeds de namen van 106 leden binnen en buiten Utrecht, de laatste, die van 1 Januari 1946, mocht op 522 leden bogen! En bij de in vroegere jaren door „Oud-Utrecht” zoo dikwijls ingerichte tentoonstellingen (wanneer komt er weer eens een?) en de door haar binnen en buiten de stad georganiseerde excursies heeft het zelden aan de belangstelling dier leden gemangeld. Voor het leveren van den inhoud der Jaarboekjes en van het Maandblad deden velen dier leden de plicht, die van hun lidmaatschap en van hun kennis en kunnen verwacht mocht worden, en wie zijn oorspronkelijk hier en daar te luisteren legt zal meermalen ervaren, hoezeer de periodieken, door onze Vereeniging uitgegeven, worden gewaardeerd en hoe in het algemeen in breede kringen der burgerij het werk van „Oud-Utrecht” op prijs wordt gesteld, zoodat men gerust mag zeggen, dat „Oud-Utrecht” in de kwarteeuw van haar